

gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp: **Programmakaders NPG**
Datum: 10 juli 2019
Agendapunt: 13
Behandeling: Opiniërend en besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Henk Jan Bolding en Kristel Rutgers
Steller: Nanda Pellenbarg n.pellenbarg@hethogeland.nl en Hans Veldhuis h.veldhuis@hethogeland.nl
Zaaknummer:

1. Samenvatting

Het is de hoogste tijd dat Groningen en daarmee ook gemeente Het Hogeland perspectief krijgt voor een duurzame toekomst. Met het NPG gaan we daar samen met inwoners, bedrijven, overheden en andere organisaties richting aan geven. Samen werken aan een bloeiende toekomst voor Groningen en Het Hogeland met perspectieven op het gebied van wonen, leefbaarheid, economie, natuur, energie en vertrouwen. Met het NPG kansen verzilveren voor Het Hogeland.

Een bespreeknotitie programmakader NPG is voor u opgesteld vanuit een overkoepelende ambitie, genaamd 'Brede Welvaart'. De kapstok voor het bieden van perspectief, die uitgewerkt gaat worden in lokale- en thematische programma's, gebaseerd op een vast te stellen programmakader, dat aantoonbaar bijdraagt aan deze ambitie en haar 13 doelstellingen. Met de behandeling van de bespreeknotitie programmakaders kunt u als gemeenteraad input leveren aan de verdere uitwerking van het programmakader NPG.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

De bespreeknotitie NPG roept u als gemeenteraad op om uitspraken te doen over in de notitie gestelde vragen:

- Kunt u zich vinden in de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de samenhang tussen schade, versterking en toekomstperspectief?
- Kunt u zich vinden in het hanteren van Brede Welvaart als indicator voor het programma als geheel?
- Bent u het eens met het toevoegen van het thema 'fysieke leefomgeving' aan de vier CBS thema's die onderdeel zijn van Brede Welvaart?
- Bent u het eens met het toevoegen van een vergelijkbare regio per thema om daar vervolgens een concrete ambitie aan te ontleen?
- Bent u het eens met de voorgestelde ordening van doelen die voortvloeien uit de overkoepelende ambitie van Brede Welvaart?
- Welke overige opmerkingen, wensen en bedenkingen wilt u als gemeenteraad van Het Hogeland maken om te kunnen worden meegenomen als input voor de verdere ontwikkeling van het programmakader NPG?

3. Inleiding

Uw raad heeft inmiddels een bestuursovereenkomst vastgesteld voor het NPG, gecompleteerd met een nadere uitwerking in het document 'een programma dat groeit'.

In uw raadsvergadering van 10 juli 2019 wordt ook het agendapunt 'startnotitie NPG' behandeld, met daarin beschreven de aanpak, het proces en de planning voor Het Hogeland.

De nadere input van raden en staten op onderhavig agendapunt 'bespreeknotitie programmakader NPG', zal leiden tot een definitief voorstel om het programmakader NPG vast te stellen, conform planning, in het NPG bestuur van september 2019 en in raden en staten van november 2019.

4. Ambitie programmakader NPG

In de bespreeknotitie treft u de uitwerking van één centraal programmakader aan. Eén centraal programmakader voor het opstellen van lokale en thematische programmaplannen, met één doel, namelijk toekomstperspectief op Brede Welvaart voor de regio.

Brede Welvaart is een nieuwe maatstaf die door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) wordt gebruikt om welvaart te meten. Die maatstaf gaat uit van de gedachte dat welvaart over meer gaat dan economie. Brede Welvaart gaat naast economische groei ook over gezondheid, welbevinden, de kwaliteit van natuur en milieu, opleidingsniveau en vertrouwen in politiek en bestuur. Brede Welvaart sluit aan bij werken aan een duurzaam toekomstperspectief. In hoofdstuk 3 van de bespreeknotitie wordt het concept Brede Welvaart voor u geconcretiseerd.

Perspectief bieden hangt nauw samen met de complexe problematiek die het gevolg is van de door gaswinning veroorzaakte aardbevingen. Zo heeft schade, met name meervoudige schade, en de afhandeling daarvan een negatieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid en het veiligheidsgevoel. De dreiging van aardbevingen gaat in de hoofden van de mensen zitten. Zolang schadeherstel en versterking niet op orde zijn, en het gevoel van veiligheid niet is hersteld, kan het NPG geen succesvolle resultaten opleveren.

Werken aan toekomstperspectief is daarom gericht op schadeherstel en versterking enerzijds en het NPG anderzijds, met ieder hun eigen financieringsstroom. Daar waar mogelijk moeten deze trajecten in synergie verlopen, maar in geen geval mogen ze elkaar vertragen.

5. Doelen NPG

In het NPG fungeren de doelen van de regio over schadeafhandeling en versterking als randvoorwaarden:

1. Schadeafhandeling zonder onnodige vertraging binnen een half jaar.
2. Een helder en duidelijk proces over verloop versterking.
3. Duidelijkheid over financiering van inpassingskosten versterkingsoperatie.

De 13 doelen van het NPG zelf (zie hoofdstuk 3.3.2.) zijn in samenspraak met partijen uit de regio tot stand gekomen en door uw raad vastgesteld in de bestuursovereenkomst. Ze sluiten aan bij de thema's van Brede Welvaart. De partijen uit het NPG kunnen aangesproken worden om hun eigen beleid en middelen, die aansluiten bij de doelstellingen van het NPG ook daarvoor in te zetten.

6. Thema's en meetbaarheid Brede Welvaart

Het NPG moet zorgen voor een substantiële en meetbare verbetering van de Brede Welvaart. De verbetering wordt gemeten in een vergelijking met een referentieregio. In hoofdstuk 3.1. wordt dit nader toegelicht op basis van vier thema's uitgedrukt als 'kapitaal'.

(economisch, sociaal, natuurlijk en menselijk kapitaal) Voor elke vorm van kapitaal zijn meetbare indicatoren beschikbaar bij het CBS. Door het programmabureau is daar aan vijfde thema 'kwaliteit fysieke leefomgeving' aan toegevoegd met eveneens meetbare indicatoren. De 13 doelen van het NPG sluiten nauw aan bij deze vijf thema's.

7. Randvoorwaarden programmakader NPG

Vijf thema's van Brede Welvaart zijn naast de specificatie van doelen ook gespecificeerd in randvoorwaarden die gesteld worden aan programma's en projecten. Kortom, een programmaplan dient aan te sluiten bij de thema's, te voldoen aan randvoorwaarden en in de uitwerking te verduidelijken hoe wordt bijgedragen aan één of meerdere doelstellingen. Het voldoen aan randvoorwaarden en behalen van doelen dragen bij aan de gewenste ontwikkeling van de Brede Welvaart in onze regio en wordt getoetst bij de accordering van het programmaplan en de financiering van projecten.

De volgende randvoorwaarden worden getoetst en zijn essentieel bij het ontwikkelen van een programmaplan:

- Conform de bestuursovereenkomst wordt aantoonbaar bij de voorbereiding, totstandkoming en het vaststellen van programmaplannen op een passende wijze inspraak of participatie verleend aan inwoners. Het bestuur neemt de kwaliteit van participatie mee in de beoordeling van de programmaplannen.
- Van ingediende projecten wordt verwacht dat ze een doorlopend effect hebben en/of zelfstandig kunnen voortbestaan na afloop van de financiering uit het NPG.
- Een project gericht op een bepaalde doelstelling mag niet ten koste gaan van een andere doelstelling, met andere woorden: bij het toetsen van een project worden alle doelstellingen in acht genomen. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat een project dat niet gericht is op doelstelling 2 niet de ruimtelijke kwaliteit aan mag tasten, of dat in een project gericht op de gebouwde omgeving de energieprestatie van dat gebouw minimaal gelijk moet blijven, maar bij voorkeur beter wordt.

8. Indicatoren en criteria

In de verdere uitwerking van het vast te stellen programmakader NPG wordt aan iedere doelstelling op basis van de CBS-systematiek één of meer indicatoren gekoppeld. Daarmee wordt gedurende de looptijd van het NPG getoetst of de doelstellingen worden gehaald.

Daarnaast wordt voor iedere doelstelling een aantal, op de CBS-systematiek gebaseerde, criteria opgesteld. Deze zijn bedoeld om richting te geven aan het type project dat in aanmerking komt voor een bijdrage uit het NPG. In een programmaplan en projectaanvraag dient te worden aangegeven op welke manier het bijdraagt aan één of meerdere doelstellingen.

9. Vervolgtraject

Aan het eind van de bespreknotitie is een bijlage toegevoegd. In deze bijlage treft u de planning aan om te komen tot vaststelling van één centraal programmakader NPG. Eén kader voor thematische en lokale programmaplannen en projectaanvragen van waaruit getoetst kan worden.

De input van gemeenteraden, Provinciale Staten en stakeholders wordt in de zomer verwerkt tot één definitief programmakader NPG. Vaststelling van het definitieve programmakader door het NPG bestuur is voorzien op 19 september 2019. Daarna kan het

definitieve programmakader worden aangeboden aan gemeenteraden, Provinciale Staten ter definitieve vaststelling.

Het proces na vaststelling van één programmakader NPG door Provinciale Staten en gemeenteraden is verschillend.

- De zeven gemeenten gaan aan de slag met lokale programma's. Deze worden getoetst aan de hand van het programmakader NPG door het NPG bestuur en vervolgens vastgesteld door de betreffende gemeenteraad.
- De vier thematische programma's
 - 1) Innovatie en investeringen
 - 2) Vergroening, verduurzaming en industrie
 - 3) Natuur, landbouw en klimaatbestendigheid
 - 4) Arbeidsmarkt en opleidingenworden ook door het NPG bestuur getoetst aan het programmakader NPG en vervolgens vastgesteld door Provinciale Staten.

Daarnaast wordt door het NPG bestuur, op basis van het programmakader NPG, een uitvoeringsprogramma voor monitoring, evaluatie en kennisontwikkeling van het geheel opgesteld en vastgesteld.

Tevens treft u in deze bijlage het tijdspad aan om het programmakader NPG vast te stellen.

Bijlagen:

1. Concept raadsbesluit
2. Presentatie NPG briefing 5 juni 2019 voor raden en staten
3. Verslag bijeenkomst raden en staten NPG briefing 5 juni 2019
4. Powerpointpresentatie 'Lessen van Rotterdam Zuid' d.d. 5 juni 2019

Winsum, 3 juli 2019

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding